Радіо Свобода

View the original article

Сергій Моряк загинув на фронті 30 серпня 2024 року. Через місяць народилася донька Мія. А через два роки, 4 вересня 2026-го, Людмила Моряк народила їхнього сина Олеся Фото:Pavlo Kholodov (RFE/RL)

ВІЙНА

«Ми все-таки стали сім'єю Моряків». Людмила народила сина через два роки після загибелі коханого

13 жовтня 2026, 11:30

Дарина Коломієць

У дитячій кімнаті над великим сірим ліжком висять два портрети Сергія Моряка. На одному він у футболці, на іншому – у військовій формі, з бородою і легкою усмішкою.

Під фотографіями Сергія його дворічна донька Мія розкладає на ліжку кольорові пазли. Поруч стоїть дитяче ліжечко, а на руках у Людмили спить місячний Олесь.

Сергій ніколи не бачив ані доньку, ані сина.

Сергій Моряк загинув 30 серпня 2024 року. Мія народилася менш ніж через місяць, 28 вересня. Олесь – через два роки після загибелі батька, 4 вересня 2026 року.

“ Цим я перемогла смерть

«Після народження Мії я була в повній темряві. Мені все здавалося, що Сергій ще напише, що останнє повідомлення буде прочитано. Я весь час плакала і не могла зупинитися, – згадує Людмила. – А оце світлячок. Я розумію, що цим я перемогла смерть*».*

Вона дивиться на Олеся у себе на руках. Йому щойно виповнився місяць.

«Для народження він вибрав тиху, зоряну ніч, – усміхається Людмила. – Я дуже переживала, як буду добиратися до пологового через атаки. Коли ми були там, під час масованого обстрілу спускалися в укриття. Але народжувався він, коли було зоряно-зоряно, тихо-тихо*».*

«Нас у цьому всесвіті мало»

Людмила й Сергій познайомилися вже після початку повномасштабної війни Росії проти України. На той час вона була розлучена і виховувала чотирьох дітей. Працювала в IT-сфері, волонтерила, плела маскувальні сітки. Сергій був військовим.

Спочатку вони просто листувалися – як волонтерка і боєць. Людмила тоді жила у Шотландії, допомагала збирати необхідне для військових, зокрема передавала Сергію дрони.

Особисто вони побачилися лише через десять місяців після знайомства.

> **“ Вийшли з першої зустрічі вже закоханими**

«Ми довго говорили, говорили, говорили і договорилися до того, що вийшли з першої зустрічі вже закоханими», – згадує вона.

Сергій саме проходив реабілітацію і приблизно півтора місяця був у Києві. Цей час вони називали своїм «першим медовим місяцем».

Коли він повернувся на фронт, Людмила їздила до нього раз на кілька тижнів або раз на місяць.

Молодший сержант Сергій Моряк (по центру) зі своїми побратимами – військовослужбовцями 66-ї бригади

«Це було життя від зустрічі до зустрічі. Як тільки розставалися, обоє плакали. А потім одразу планували наступну зустріч».

Через два місяці після початку стосунків вони вирішили, що хочуть двох спільних дітей.

«Ми вирішили, що нас у цьому всесвіті мало», – сміється Людмила.

Їм обом було за сорок, тому чекати вони не хотіли. Звернулися до репродуктивної клініки, щоб оцінити свої шанси. Саме там лікарі запропонували Сергію заморозити біологічний матеріал – на випадок, якщо служба, поранення чи умови на фронті вплинуть на його репродуктивне здоров'я.

“ В одній із заяв було написано, що вона чинна навіть у разі смерті

«Коли оформлювали документи, в одній із заяв було написано, що вона чинна навіть у разі смерті. Мене тоді це трохи різануло. Але я подумала: ну, просто таке формулювання».

Зрештою для першої вагітності допоміжні репродуктивні технології їм не знадобилися. Після однієї із зустрічей із Сергієм Людмила повернулася додому вже вагітною.

Людмила та Сергій. Жінка саме вагітна Мією

Чоловік приїхав на перше УЗД, щоб разом почути серцебиття. Наступні обстеження Людмила записувала на відео і надсилала йому на фронт. Стать дитини дізнавалися теж на відстані.

> **До народження Мії Сергій не дожив менш ніж місяць**

Людмила розрізала торт у «сіткарні», де волонтери плели маскувальні сітки, а Сергій дивився через відеозв'язок.

Всередині торт був рожевий.

«Я тоді сказала: Сергію, ти мені ще винен сина».

Пара одразу вирішила, що Сергій буде поруч під час пологів. І саме тоді цивільне подружжя планувало офіційно узаконити стосунки.

Список справ на двох

До народження Мії Сергій не дожив менш ніж місяць. Людмила залишилася з новонародженою донькою, старшими дітьми і планами, які вони будували вдвох.

Людмила Моряк та її троє середніх дітей – Поліна, Макс та Мія разом із фотографією батька Мії – Сергієм

> *«Коли людина гине, ніби залишається список справ, які не встигли реалізувати. Цей список складали двоє, а потім одна людина залишається з ним сам на сам».*

Рішення народити ще одну дитину після смерті Сергія далося їй непросто. Не через сумніви, чи хотів би цього він. У цьому вона, каже, не сумнівалася.

Її лякала відповідальність. Рішення вона довго проговорювала з психотерапевтом. Не просила сказати їй, як буде правильно, а намагалася зрозуміти, чи готова сама.

> *«Я розуміла, що цю дитину буду ростити без Сергія поруч. Що вся відповідальність буде на мені».*

Потім розповіла старшій доньці.

> *«Вона знала, наскільки сильним було наше кохання. І розуміла, наскільки важливо було, щоб ця людина продовжувалася в дітях».*

Але після того, як Людмила ухвалила рішення, з'ясувалося, що особистої готовності недостатньо.

Спочатку – дозвіл суду, тепер – встановлення батьківства

За словами Людмили, українське законодавство не давало їй зрозумілого механізму використання біологічного матеріалу Сергія після його смерті.

Документи, які пара оформила за його життя, суперечили одне одному.

> Довіреність, яка дозволяла Людмилі ухвалювати рішення щодо використання матеріалу, коли Сергій перебував на позиціях і не міг приїхати особисто, після його смерті втратила чинність.

У стандартному договорі з клінікою йшлося про утилізацію клітин у разі смерті. Водночас була нотаріальна заява Сергія про те, що вони живуть однією сім'єю і він хоче мати з Людмилою дітей. У ній зазначалося, що документ діє і після його смерті.

Personal archive of Lyudmyla Moryak (Courtesy Photo)

Клініка запропонувала звернутися до суду. Поки тривала справа, Людмила пройшла стимуляцію і заморозила свої яйцеклітини, щоб не втрачати час.

> *«Мені тоді було 44. Я розуміла свої шанси. Але, як я жартую, в мене родючість полтавського чорнозему», – жартує жінка.*

За шість місяців суд ухвалив рішення на її користь.

Після цього біологічний матеріал Людмили і Сергія поєднали в лабораторії. Генетичне тестування пройшли два ембріони.

Хлопчика Людмила жартома називає «ВДВшником».

> *«Сергій колись був ВДВшником. А цей пройшов усі етапи біологічного відбору абсолютним відмінником. У грудні 2025 року мені перенесли ембріон. На Різдво я вже тримала в руках позитивний тест», – каже Людмила зі сльозами на очах, та водночас із усмішкою.*

Людмила одразу після народження сина у пологовому. Олесь накритий військовими речима Сергія

4 вересня 2026 року народився Олесь. І здавалося, боротьба мала би завершитися на цьому. Але юридична історія триває. Тепер Людмила готується знову звертатися до суду, цього разу для встановлення батьківства Сергія.

> **В РАЦСі немає алгоритму реєстрації таких дітей**

«У мене є рішення суду, є протокол із клініки про перенесення ембріона, де вказано, що використаний матеріал Сергія Моряка. Але в РАЦСі немає алгоритму реєстрації таких дітей за наявними документами. Тож зараз ми на етапі генетичних експертиз, а наш адвокат уже готує позов до суду. І ми на рік або й довше знову заходимо у справу».

«Ми все-таки стали сім'єю Моряків»

Сергій Моряк служив у 66-й бригаді, був молодшим сержантом.

Людмила описує коханого як людину, яку складно було вмістити в одну професію чи роль. До війни він працював дизайнером, малював, займався бойовими мистецтвами, мав чорний пояс із карате. Міг грати на музичних інструментах. На фронті він завжди співав перед бойовими виходами, розповідав побратимам анекдоти, навчав їх дихальних практик, щоб легше долати стрес.

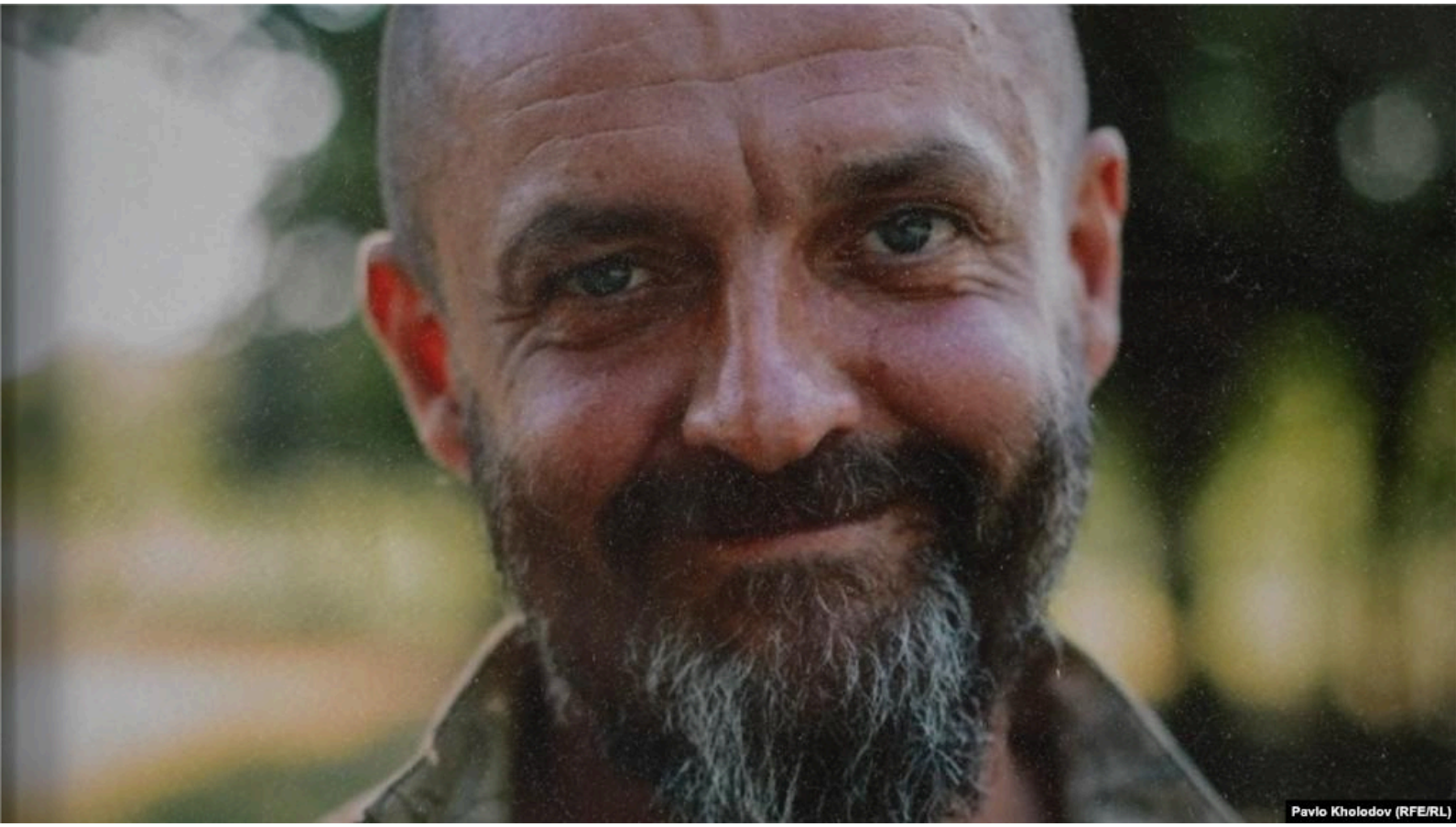

Сергій Моряк під час служби у 66-й бригаді ЗСУ

У будинку залишилося багато речей, які нагадують про нього. Фотографії, малюнок із його обличчям, військові шеврони. І плани, які він не встиг реалізувати.

Так, наприклад, під час війни Сергій змінив прізвище. Дуже хотів започаткувати новий рід.

Вони планували одружитися і стати «сім'єю Моряків». Оскільки пара так і не встигла стати подружжям, після загибелі Сергія Людмила змінила прізвище собі та дітям.

Людмила з чотирма молодшими дітьми у дворі свого будинку

“ Ми все-таки стали сім'єю Моряків

«Я думала: як це так, ми не стали сім'єю Моряків? Як таке може бути? Тому я змінила прізвище. І ми все-таки стали сім'єю Моряків».

Окрім двох дітей та нового роду Моряків, зі списку планів Сергія Людмила виконала ще одне бажання чоловіка: його тіло кремували, а прах вона розвіяла у морі.

Втім залишилися й мрії, які вона не може здійснити сама.

Сергій хотів створити власну лінійку мисливського і військового одягу, навіть розробив свій камуфляж. Мріяв жити з родиною на яхті, виходити в море, а вони мали чекати його на березі. Разом зустрічати світанки у відкритому морі.

Pavlo Kholodov (RFE/RL)

> «Цього я не можу реалізувати. Це міг зробити лише Сергій. Можливо, якщо в наших діток буде такий талант і погляд, як у Сергія, хтось із них зможе це продовжити».

Людмила дала життя шістьом дітям. Зараз у будинку вона проживає з чотирма наймолодшими. Двоє з них ходять до школи, Мія пішла до садка, а Олесь днями спить у мами на руках, доки вона продовжує працювати.

> *«Він народився воїном, – каже Людмила. – Але найбільше я боюся, щоб йому ніколи не довелося тримати зброю в руках».*

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Якщо війна – мені не треба хлопчика»: як пологові Києва приймають життя під ударами «Шахедів»

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Діти на краю. Історії з Чернігова про те, як родини з дітьми готуються пережити зиму

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Сину, ти на небі, міг би заступитись». Як матір двох загиблих синів, чекає з війни третього

Дарина Коломієць

Кореспондентка Радіо Свобода

Суспільство | Важливе на Свободі | Війна

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.